

Nezapomínat na raného Kunderu

Raná lyrika Milana Kundery, kterou autor přitom sám odvrhl, hraje velkou roli v následných románech, upozorňuje nová kniha věnovaná dílu slavného spisovatele.

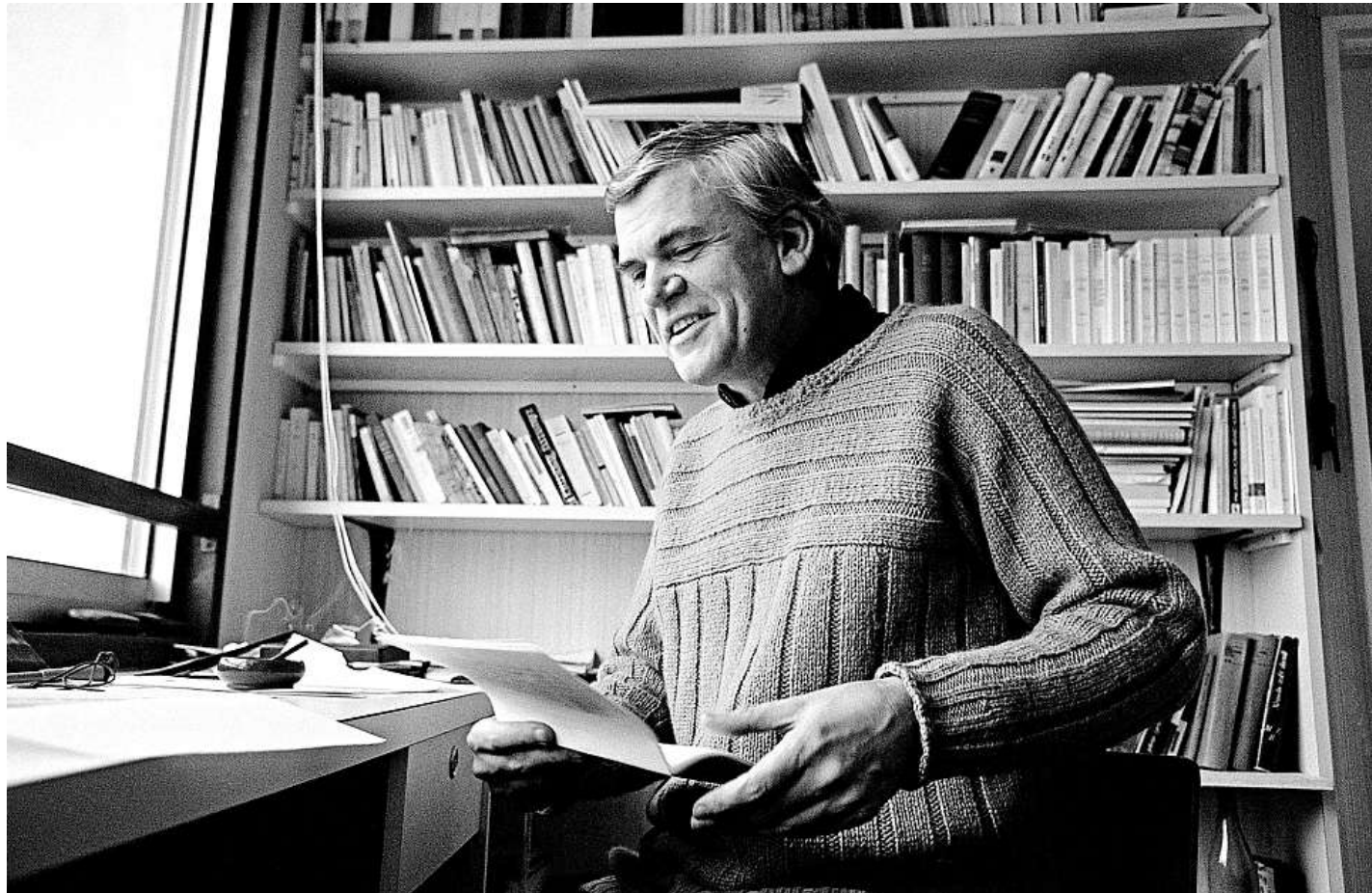
Tomáš Štáverka
redaktor MF DNES

Od básnických počátků k poslednímu románu Slavnost bezvýznamnosti. Tak zní podtitul nové knihy Za poetikou Milana Kundery, kterou v nakladatelství Host vydává Jakub Češka.

Ze nejen dílo, ale i jméno a životní osud jednoho z našich nejznámějších spisovatelů stále rezonuje, se mohl čtenář přesvědčit před třemi lety. Tehdy totiž vyšla kontroverzní kniha Jana Nováka. V díle nazvaném lakonicky Kundera se oceňovaný spisovatel po svém vyrovnal s problematickými pasážemi Kunderova života. Novák si vysloužil pochvalu za rešerše a detaily. Ovšem zároveň i kritiku za přílišnou zaujatost, což je tedy vlastnost, která k žánru biografie rozhodně nepatří.

Zápas s výrazem

Novinka nakladatelství Host se oproti tomu zabývá čistě Kunderovými dílem. A to do nejmenších detailů. Češka, jenž jako docent působí na Fakultě humanitních studií UK, ji předkládá jako vědeckou prá-

Bez rané tvorby Milan Kundera se své poezie později zřekl a odmítl ji zařadit do svého autorizovaného díla. Foto: Profimedia

ci. Přesto jde o knihu čtivou, která znalce či milovníka Kunderova díla vtáhne. Obojím je totiž zjevně i sám autor, který se dále mimo jiné zabývá interpretací Bohumila Hrabala či Karla Čapka.

Hlavním lákadlem nové knihy je skutečnost, že se autor pokusil ana-

lyzovat i Kunderovo dílo, které sám spisovatel víceméně odvrhl. „Bádání o díle Milana Kundery kulhá na jednu nohu. Interpreti totiž věnují pozornost zejména románovému dílu a pozdější esejistice, přitom přehlížejí ranou tvorbu,“ píše Češka hned v úvodu. Na mysl má eseje

padesátých a šedesátých let, básně a divadelní hru Majitelé klíčů.

„Tento nepoměr interpretačního zájmu snadno vzbuzuje falešný dojem, že Kunderova raná tvorba je snad méně významná než tvorba pozdější,“ upozorňuje Češka a zdůrazňuje spisovatelův víceznačný

vztah k lyrice. „Milan Kundera sice dnes nesvoluje k publikování své rané tvorby ani k jejímu překládání, přesto však v jeho pozdější románové tvorbě představují metaforu (...) jeden z hlavních tvůrčích prostředků.“ To rozvádí především s ohledem na básnickou sbírku Mo-

nology (1957), na které Kundera vystavěl pozdní román L'identité.

Češka ovšem důsledně rozebírá i románové dílo. Samozřejmě včetně dvou dosud do češtiny nepřeložených knih La lenteur (1993) a zmíněné L'identité (1995). Autor zde nepřímou cituje z krátké Kunderovy stati vydané krátce po prvním francouzsky psaném románu: „Pro autora se francouzština nestala druhým mateřským jazykem. Pokud vypráví česky, vynořují se mu slova automaticky, zatímco francouzsky musí nad každým slovem uvažovat, zápasí s výrazem, přemýšlí, jak něco říci.“

Knihu pak uzavírá rozbor posledního Kunderova románu Slavnost bezvýznamnosti, jenž vyšel před deseti lety. Češka si všimá, že kniha vyšla jako završené tvorby, které sám autor přitom nezamýšlel. „... svoje dílo posledním románem nijak neuzavírá, ba právě naopak, otvírá jej zcela nové četbě.“